

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

44

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-23-0

BRNO 2003

9395458

BRNO 2003

280, -

PŘEHLED VÝZKUMŮ 44

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del Maschio
Na titulním listě:	Středověký hrádek Vratěnin, okr. Znojmo. Foto: Miroslav Bálek
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

© 2003 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

BÍLOVEC (okr. Nový Jičín)

Bílovec – zámek. Novověk. Zjišťovací výzkum.

Na podzim roku 2002 proběhl u zámku v Bílovci zjišťovací výzkum, který měl ověřit situaci vně objektu. Na jižní a severovýchodní straně tělesa zámku byly umístěny dvě sondy (S1 rozměrů 2,5 m x 1,0 m a S2 rozměrů 1,5 m x 1,0 m). V obou sondách se po odebrání svrchních recentních vrstev objevila stejná situace. Ta představovala výraznou navážku stavební suti složenou z lomových kamenů, úlomků cihel a desek břidlice. Vrstva pravděpodobně dorovnávala terén v okolí zámku a byla tvořena stavební suti vzniklou při destrukci předního traktu objektu, související s rozsáhlou přestavbou po roce 1729. Tomu by odpovídal i získaný materiál, který ji dovoluje datovat do průběhu 17. až 18. století.

Jiří Juchelka, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, úvar archeologie

Resumé

Bílovec (Bez. Nový Jičín). Bílovec – Schloß. Neuzeit. Feststellungsgrabung.

BRNO (k. ú. Komárov, okr. Brno-město)

Kostel sv. Jiljí. Středověk. Záchraný výzkum.

Na základě upozornění, že v interiéru chrámu se provádějí výkopové práce, byla provedena prohlídka lokality spojená s dokumentací. V interiéru byly oklepány omítky do výše asi 1,5 m. V kněžišti odstraněna dlažba a po obvodu vyhlouben mělký žlábek. U jižní stěny byla vykopána jáma nepravidelného půdorysu. Z dokumentované situace vyplývá, že ke zdivu jižní stěny kostela byla přiložena nejstarší zachycená dlažba. Není zřejmé, proč až teprve od výšky 30 cm nad povrchem dlažby se dochovala omítka překrývající zazděný portálek. Úroveň podlahy se stále zvyšovala různými dlažbami, které někdy přetrvávaly ve zbytcích a jindy jen jako otisky v omítce.

Josef Unger, ÚAPP Brno

Resumé

Brno (Kataster Komárov, Bez. Brno-město). St. Egidius Kirche. Mittelalter. Rettungsgrabung.

BRUMOV-BYLNICE (okr. Zlín)

Hrad Brumov. Středověk (1. pol. 16. stol.). Záchraný výzkum.

Ve vstupní partii do tzv. horního hradu byla v měsících dubnu a květnu 2002 postupně snižována úroveň současného povrchu terénu a byly prováděny další stavební úpravy. Lokalita je situována na ZM 1:10 000, l. č. 25-43-16 od Z s.č. 150 mm, od J s.č. 367 mm. Zde byla při výzkumu v letech 1979-1980 zjištěna horní brána do hradu a u hmoty původní hranolové věže z 1. poloviny 13. století byly objeveny základy válcovité věžice se šnekovým schodištěm, která byla představena před samotný vstup do horního hradu. Právě v těchto místech se tehdy také podařilo zachytit stopy po původní dlažbě. Bylo tedy možno předpokládat, že se zbytky původního dlá-

žení objeví i na ose předpokládané komunikace. Pod úrovní současného terénu byl na celé zkoumané ploše zjištěn zásp recentní povahy o mocnosti 0,25-0,50 m. Pod ním byla výrazná destrukční vrstva, která dosedala již přímo na poměrně dobře zachovalou středověkou dlažbu z říčních, pravidelně kladených valounů. Některé úseky byly dlážděny většími pískovcovými deskami a před vstupním portálem bylo využito přímo vlastní skalní podloží. Místy se dochovaly zbytky maltové výplně, což by mohlo svědčit o interiérovém charakteru dlažby (obdobně jako na malenovickém hradě). Podle analogie s Rokštejnem, kde je malta zastoupena i v případě exteriérové dlažby, nelze však vyloučit ani možnost, že tento prostor byl ve své původní podobě otevřený. V dlažbě se uchovaly stopy po průjezdu povozů, otisky trasy kol o rozchodu 1,3 m. Podle všech poznatků lze předpokládat, že dlažba v těchto místech vznikla v období velké přestavby hradu v průběhu první poloviny 16. století, kdy byl hrad v majetku Meziříčských z Lomnice.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

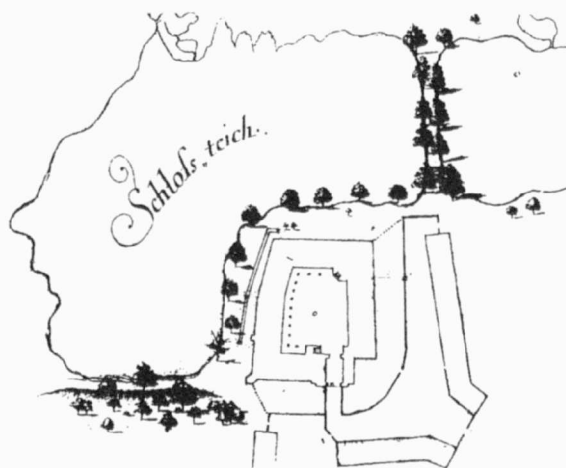
Resumé

Brumov-Bylnice (Bez. Zlín). Burg Brumov. Mittelalter. Rettungsgrabung.

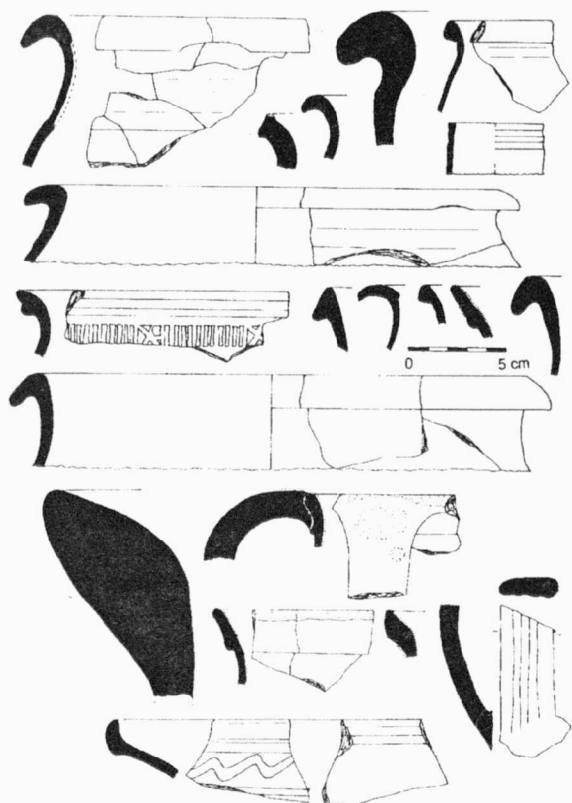
BUDKOV (okr. Třebíč)

Budkov – zámek. Středověk, novověk. Tvrz – zámek. Záchraný výzkum.

Při provádění terénních úprav na nádvoří a před vstupem do dnešního zámku byla nalezena středověká keramika. Na nádvoří došlo ke snížení úrovně terénu místy až o jeden metr. Terén klesal od východní vstupní strany k západní, takže na východě byl snižován více a na západní straně minimálně. Podle profilu šlo o novodobou navážku vyrovnávající terén na nádvoří bez zvrstvení a archeologických situací. Před vstupní

Obr. 1. Budkov – zámek – pravděpodobný průběh parkánové zdi a obezděného příkopu. Zakresleno do plánu z poč. 18. století (norimberský archiv). Budkov – Schloß – der wahrscheinliche Verlauf der Burggrabenmauer und des umgemauerten Grabens. Eintragung in den Plan aus dem Anfang des 18. Jahrhunderts (Nürnberger Archiv).

Obr. 2. Budkov – zámek – keramika z vnitřního nádvoří zámku z 15.-16. století.
Budkov – Schloß – Keramik aus dem Innenhof des Schlosses aus dem 15.-16. Jahrhundert.

branou pak byl zachycen průběh barokního cihelného mostu, který překlenul původní středověký příkop po zániku jeho funkce. Na čtyřech místech pak byly zachyceny zbytky kamenné, pravděpodobně parkánové hradby o šířce 1 m. Nalezená keramika patří do průběhu 15. a 16. století.

Petr Obšusta, ZMM Třebíč

Resumé

Budkov (Bez. Třebíč). Budkov – Schloß. Mittelalter. Neuzeit. Feste – Schloß. Rettungsgrabung.

ČEJČ (okr. Hodonín)

„Na Kapánsku“. Hradištní období. Sídliště. Záchraný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. Moravské naftové doly o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června 2002 proveden záchraný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

V předstihu, před zahájením výkopových prací byly na mírném SV svahu nad levým břehem bezejmenného potoka, vtékajícího do rybníka jižně obce, zachyceny a plošně prozkoumány dvě polozemnice (obj. č. 4, 6). Vyhloubením výkopu pro uložení plynového potrubí byly dodatečně objeveny

a prozkoumány dvě další polozemnice (obj. č. 61, 62) a dvě mělké jámy (obj. 68, 69).

Jaroslav Škojec, Jiří Janál, Marian Mazuch, AÚ AV ČR Brno

Resumé

Čejč (Bez. Hodonín). „Na Kapánsku“. Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

DIVÁKY (okr. Břeclav)

„Padělky za humny“. Střední a mladší doba hradištní. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

Na ostrožně jižně Divák (ZM ČR 1:10 000 list 34-21-02, 430 mm od Z s.č., 325 mm od J s.č.), v místech orbou narušovaného pohřebiště, byl v letech 2000, 2001 a 2002 proveden školní záchraný antropologicko-archeologický výzkum. Podařilo se při něm zachytit depot tří nádob kultury zvoncovitých pohárů, dva žárové hroby velatické kultury mladší doby bronzové, středohradištní pohřebiště s dvěma výklenkovými hroby a mladohradištní pohřebiště s hroby obsahujícími denáry ve funkci obolu mrtvých, esovité záušnice, skořápky vajec a železné nožičky.

Josef Unger, ÚAPP Brno, Michal Živný, PFF MU Brno

Resumé

Diváky (Bez. Břeclav). „Padělky za humny“. Mittlere und jüngere Burgwallzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

DOLNÍ KOUNICE (okr. Brno-venkov)

Klášteř Rosa coeli. Středověk. Záchraný výzkum.

Na základě smlouvy mezi římskokatolickou církví, biskupstvím brněnským, a ÚAPP v Brně byl proveden výzkum související s výkopovými pracemi prováděnými při restaurování západního portálu klášterního kostela a úpravami v jeho interiéru. Podařilo se zjistit, že gotický klášterní chrám byl založen na starším hřbitově, jehož pozůstatky v podobě narušených hrobů a jednoho hrobu vně chrámu se našly především v jihozápadní části. Podle svědectví pamětníků (dr. Košťál) také v zahradě jihozápadně od chrámu byly při různých výkopových pracích objeveny kostrové hroby. Dále se podařilo zjistit úroveň lité maltové podlahy v interiéru chrámu a také úroveň prahu portálu v západním průčelí.

Josef Unger, ÚAPP Brno

Resumé

Dolní Kounice (Bez. Brno-venkov). Kloster Rosa coeli. Mittelalter. Rettungsgrabung.

DOBŠICE (okr. Znojmo)

Intravilán obce. Doba mladohradištní, středověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při výstavbě kanalizace v obci, v rozmezí března až srpna 2002, se podařilo v prostoru Lahoferovy ulice zachytit řadu archeologických situací. K nejdůležitějším zjištěním náleží nepochybně šest jam, z nichž čtyři můžeme interpretovat jako